

**Ресми рецензент, филология ғылымдарының докторы, профессор Сагидолда Гүлғайшанын
8D02304 – «Филология» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған
Жумашева Камшат Бериковнанын «Тілдегі гендерлік оппозиция» атты диссертациясына
ЖАЗБАША ПІКІРІ**

р/н №	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	<p>1.1 Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:</p> <p>1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі);</p> <p>2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы)</p> <p>3) Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын</p>	<p>«Тілдегі гендерлік оппозиция» тақырыбында орындалған диссертациялық жұмыстың бағыты мен мазмұны төмендегі ұлттық жобалар мен мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес келеді және оларда көзделген мақсат-міндеттерді шешуге өз деңгейінде үлес қоса алады деп санаймыз:</p> <p>1. Қазақстан Республикасында тіл саясатын іске асырудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы (ҚР Үкіметінің 2019 жылғы 31 желтоқсандағы №1045 қаулысы);</p> <p>2. Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы (5.3.5 Қазақстанның тарихи-мәдени мұрасы және рухани құндылықтары. 5.3.6 тарих пен мәдениеттің, әдебиет пен тілдің, салт пен құндылықтардың ортақтығы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 27 желтоқсандағы №988 қаулысы).</p> <p>3. «Ұлы даланың жеті қыры» бағдарламасы (1. Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт. 5. Дала фольклоры мен музыкасының мың жылы. 21.11.2018 ж.).</p> <p>4. «Қазақстан Республикасындағы 2030 жылға дейінгі отбасылық және гендерлік саясат тұжырымдамасын» бекіту туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 6 желтоқсандағы №384 Жарлығы.</p> <p>Аталған зерттеушінің диссертациялық еңбегі Қазақстан Республикасы Үкіметі жанындағы ЖҒТК бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес орындалған деп танымыз (5. «Мәңгілік ел» ғылыми негіздері (XXI ғасырда білім беру, гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі және қолданбалы зерттеулер. 27.04.2016 ж.)</p>

		көрсету)	
2.	Ғылымға маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады /қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған /ашылмаған.	Зерттеу жұмысы ғылымға елеулі үлес қосады , маңыздылығы зор. Диссертацияның құрылымы, тақырыбы, мазмұны жүйелі және ғылыми-теориялық тұрғыдан дәлелденген. Жұмыстың орындалу сапасы жоғары. Зерттеу нәтижесінде кол жеткізген түйіндер мен қорытындылары шынайы, нақтылығымен және ғылыми көзқарастарының тиянақтылығымен тұжырымдалған. Диссертацияда гендерлік оппозицияның тілдегі көрінісіне кешенді талдау жасалған. Зерттеу жұмысында гендерлік оппозиция категориясы тілдік категория ретінде нақтыланып, тілдегі гендерлік оппозицияның ғылыми негіздері мен зерттелу бағыттары, категориялануы, лексикографиялық жүйеде бейнеленуі, концептуалды метафоралар арқылы модельденуі, тіл иелерінің ассоциативтік тәжірибесіндегі гендерлік метафоралардың оппозициялық табиғаты зерттелген. Зерттеу нәтижесінде алынған ғылыми тұжырымдар гендерлік лингвистикалық, әлеуметтік лингвистикалық, лингвомәдениеттанымдық, лингвокогнитивтік зерттеулердің дамуына үлес қосады.
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары ; 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған	Диссертацияны өзі жазу деңгейі жоғары , ізденушінің ғылыми стилі қалыптасқан. Диссертант тілдегі гендерлік оппозиция мәселесі туралы отандық, шетелдік ғалымдардың еңбектерін саралап, оның тілдегі көрінісін нақты тілдік талдаулар арқылы айқындауы жұмысты диссертанттың өзі жазғандығын айғақтайды.
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) негізделген ; 2) жартылай негізделген; 3) негізделмеген.	Диссертациялық жұмыстың өзектілігі жан-жақты негізделген . Гендерлік оппозиция категориясын тілдік жүйеде өзектендіріп талдаудың маңыздылығына сүйене отырып, диссертация тақырыбының маңыздылығы айқындалған. Тілдегі гендерлік оппозиция категориясы әлі күнге дейін отандық және шетелдік лингвистикада жеткілікті зерттелмеген, бұл ғылыми жұмыстың өзектілігін танытады.
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды 1) айқындайды ; 2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды	Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын толықтай айқындайды . Диссертация құрылымы анықтамалардан, кіріспеден, екі бөлімнен, қорытындыдан, пайдаланылған әдебиеттер тізімінен тұрады. Диссертация тақырыбына сәйкес жұмыстың ішкі мазмұны гендерлік оппозицияның тілдегі көрінісін айқындауға бағытталған. Ұсынылып отырған тұжырымдар зерттеу жұмысының мазмұнына сай жасалған.
		4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) сәйкес келеді ; 2) жартылай сәйкес келеді;	Диссертацияның мақсаты мен міндеттері тақырыбына толық сәйкес келеді , нақты тұжырымдалған және іздену барысында диссертант қойылған мақсат-міндеттерге толық кол жеткізген. Зерттеудің мақсатына сәйкес гендерлік оппозицияның ғылыми негіздері мен зерттелу

		3) сәйкес келмейді	бағыттары, категориялануы, лексикографиялық жүйеде бейнеленуі, концептуалды метафоралар арқылы модельденуі, тіл иелерінің ассоциативтік тәжірибесіндегі гендерлік метафоралардың оппозициялық табиғаты зерттеліп, нақты нәтижелерге қол жеткізілген.
		4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық байланысқан: 1) толық байланысқан ; 2) жартылай байланысқан; 3) байланыс жоқ	Диссертациялық жұмыстың барлық бөлімдері мен құрылымы бір-бірімен толық байланысқан , ішкі бірлігі айқын, ғылыми талдаулар мен тұжырымдар бір-бірімен логикалық тұрғыдан сабақтастықта берілген. Әр бөлім бойынша жасалған тұжырымдар мен жұмыстың қорытынды бөлімі арасындағы сәйкестік сақталған.
		4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) сыни талдау бар ; 2) талдау жартылай жүргізілген; 3) талдау өз пікірін емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген	Диссертант ұсынған жаңа шешімдер дәлелденген , өзіндік тұжырымдарының пайымдаулары, сыни талдаулары бар (19, 20, 26-27, 39-40, 49, 74-76, 94-95, 122-123).
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма? 1) толығымен жаңа ; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Диссертациялық жұмыстың ғылыми нәтижелері мен қағидаттары толығымен жаңа . Лингвистика ғылымында гендерлік оппозиция категориясы алғаш рет зерттеу нысанына алынып, ізденуші зерттеу барысында төмендегідей жаңа нәтижелерге қол жеткізген: гендерлік оппозиция терминін анықтаған зерттеушілердің пікірлері талдана отырып, гендерлік оппозицияның негізгі категориялары ретінде еркек – әйел, маскулиндік (еркектік) – феминдік (әйелдік) категориялары алынатындығы тұжырымдалып, тілдегі гендерлік оппозиция терминіне анықтама берілген; гендерлік оппозицияның лексикографиялық жүйедегі көрінісін талдау арқылы гендерлік оппозициялар түрлі ерекшеліктер негізінде қалыптасатын категория екендігі дәлелдеген; тілдегі гендерлік маркерленген және маркерленбеген метафораларды анықтап, гендерлік маркерленген метафоралар жүйесіндегі гендерлік оппозицияның мазмұндық ерекшелігін, когнитивтік модельдерін айқындаған; ассоциативтік тәжірибелік зерттеу жүргізу арқылы диссертант гендерлік оппозицияны ерекшелейтін ұқсастықтар мен айырмашылықтарды жіктеп, гендерлік ерекшелік индекcін ғылыми негіздеген.
		5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа болып табыла ма? 1) толығымен жаңа ; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып	Диссертацияның қорытындылары толығымен жаңа . Әр қорытынды жеткілікті түрде жасалған тілдік талдауларға негізделеді. Тұжырымдардың барлығы жұмыстың қорытынды нәтижелерінің жаңа екендігін көрсетеді.

		табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	
		5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) толығымен жаңа ; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Диссертациялық жұмыстың мақсатына жету үшін қолданылған шешімдері толығымен жаңа және негізделген. Гендерлік оппозицияның лексикографиялық жүйедегі көрінісін оппозициялық тұрғыдан талдау, ассоциативтік тәжірибелік зерттеу жүргізу арқылы гендерлік оппозицияны ерекшелейтін ұқсастықтар мен айырмашылықтарды жіктеп, оны гендерлік ерекшелік индексі арқылы негіздеу үлгісі тіл ғылымына үлес қосатын басты жаңалық болып табылады.
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген /негізделмеген (qualitative research және өнертану және гуманитарлық бағыттары бойынша)	Барлық қорытындылар, негізгі пайымдаулар мен тұжырымдар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерге негізделген . Ол дәлелдемелер «Қазақ тілінің ұлттық корпусынан» алынған тілдік деректер, түрлі жастағы (гендерлік тұлға ретіндегі) респонденттермен жүргізілген ассоциативтік тәжірибенің деректері (барлығы 912 респондент, оның ішінде, 345 респондент онлайн, 567 респондент оффлайн қатысты) арқылы көрінеді.
7.	Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар	Әр қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет: 7.1 Қағидат дәлелденді ме? 1) дәлелденді ; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді 7.2 Тривиалды ма? 1) ия; 2) жоқ 7.3 Жаңа ма? 1) ия ; 2) жоқ 7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) кең 7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) ия ; 2) жоқ	Диссертация негізіндегі ұсынылған әрбір қағидат нақты дәлелдермен ұсынылған, тривиалды емес, әрбір қағидат – жаңа , әрі қолданылу деңгейі ауқымды, кең , диссертациялық жұмыстың тұжырымдары мен нәтижелері мақалаларда көрініс тапқан : 1. Оппозиция категориясы «гендерлік оппозиция», «тілдегі гендерлік оппозиция» ұғымдары арқылы өз мәнін сипаттай алады және олармен бірігіп толыққанды тілдік категория жүйесін қалыптастырады. Гендерлік оппозиция гендерлік лингвистиканың негізгі зерттеу категориясы ретінде тілдегі гендерлік карама-қарсылықтарды сипаттауға негіз болатын маскулиндік пен фемининдік категорияларын айқындайтын ұғым-түсініктердің/белгілердің тілде құрылымдануын айқындайды деген тұжырымы зерттеушілердің оппозиция, гендерлік оппозиция ұғымына берген анықтамалары салыстырыла талданып, гендерлік тадауларда гендерлік оппозицияның негізгі категориялары ретінде еркек – әйел, маскулиндік (еректік) – фемининдік (әйелдік) категориялары алынатындығын тұжырымдау негізінде дәлелденген. 2. Гендерлік оппозицияның зерттелуі философиялық тұжырымдардан бастау алып, XX ғасырдың соңғы онжылдығында гендерлік теорияның дамуымен байланысты гуманитарлық ғылым салаларында, оның ішінде лингвистикада жеке зерттеу нысанына айналды. Гендерлік оппозиция жалпы гендерлік лингвистикалық категорияларды негізге ала отырып әлеуметтік лингвистикалық,

		<p>психолингвистикалық, лингвокогнитивтік, лингвомәдениеттанымдық ұстанымдар тұрғысынан пәнаралық сипатта анықталады деген тұжырымы тіл білімінде гендерлік оппозицияның зерттелуіне шолу жасау арқылы дәлелденген.</p> <p>3. Тілдік деректер мен лингвистикалық жүйелердің концептуалдық мазмұны мен құрамында оппозициялық қатынастардың көрініс табуы бұл категорияның тілдік ерекшеліктерін анықтауды талап етіп, ұсынылған зерттеу проблемасының жүйелілігін көрсетеді деген тұжырымы тілдегі гендерлік оппозиция категориясына жан-жақты оппозициялық тілдік талдау жасау арқылы дәлелденеді.</p> <p>4. Гендерлік оппозиция категориясы зерттеуге алынған семантикалық, концептуалдық мәні жоғары тілдік деңгейлер мен қабаттарда (лексикалануда, лексикографиялануда, метафоралануда, ассоциациялануда) өзектендіріледі. Гендерлік болмыстың оппозициялық қатынастарын асимметриялық категория ретінде тілдік деректер арқылы талдау, оның категориялану жолдарының танымдық-мифологиялық, лингвистикалық, әлеуметтік, когнитивтік негіздерін анықтайды. Зерттеуде тұжырым гендерлік оппозицияның лексикографиялық жүйеде бейнеленуін, концептуалды метафоралар арқылы модельденуін, тіл иелерінің ассоциативтік тәжірибесіндегі гендерлік метафоралардың оппозициялық табиғатын зерттеу арқылы дәлелдеген.</p> <p>5. Тілдегі оппозициялық қатынастар мен деректер гендерлік маркерленген, маркерленбеген және ұлттық-мәдени сипатталған семантиканы қамтиды, олар гендерлік тілдік тұлға дүниетанымының концептуалдық, ассоциативтік, метафоралық модельденуі барысында көрініс табады. Гендерлік маркерленген метафоралар әртүрлі концептуалды сала құбылыстарын ұқсастыру негізінде маскулиндік-феминдік оппозициясының мазмұнын, асимметриялық сипатын анықтайды деген тұжырымы «Қазақ әдеби тілінің сөздігі» мен «Қазақ тілінің түсіндірме сөздігінен» гендерлік маркерленген және маркерленбеген метафоралық аталымдарды іріктеп, гендерлік маркерленген метафоралық аталымдар құрамындағы гендерлік оппозицияның сипатын, құрамы мен мазмұндық түрлерін, когнитивтік модельдерін айқындау арқылы дәлелдеген.</p> <p>6. Гендерлік тілдік тұлға дүниетанымын ассоциативтік тәжірибелік талдау арқылы гендерлік оппозицияның когнитивтік-әлеуметтік, лингвомәдени ерекшеліктері анықталады – зерттеуші маскулиндік-феминдік жүйедегі өзекті асимметриялық семантиканы және оппозициялық концептуалды модельдерді айқындайды. Тұжырым</p>
--	--	---

			<p>жүргізілген эмпирикалық зерттеу нәтижелеріне сүйеніліп дәлелденген. Кестелер арқылы рәсімделген.</p> <p>7. Гендерлік оппозиция категориясының тіл жүйесіндегі көрінісін келесі ғылыми-әдістемелік негізге сүйеніп зерттеу, тиімді, кешенді және интегративті талдау нәтижелерін бере алады, олар – гендерлік ерекшелік индексі анықтау, гендерлік параметрлерді белгілеу, гендерлік тілдік тұлға сипаттарын үлгілеу, гендерлік семантиканың асимметриялық деректері мен концептуалды метафоралар арасындағы оппозициялық корреляциясын анықтауға мүмкіндік береді. Тұжырым диссертациялық жұмыста қолданылған зерттеу әдістері арқылы қол жеткізілген нәтижелерге сүйене отырып дәлелденген.</p>
8.	Дәйектілік принципі Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.1 Әдістеменің таңдауы негізделген немесе әдіснама нақты жазылған 1) ия ; 2) жок	Диссертациялық жұмыстың әдістемесін таңдау сапалы негізделген . Талдау, салыстыру, іріктеу, сипаттау, саралау, жүйелеу, жинақтап қорыту сияқты жалпы ғылыми талдау әдіс-тәсілдерімен қоса, гендерлік семантиканы компоненттік талдау, стратификациялау, модельдеу, оппозитивтік, когнитивтік және лингвомәдениеттанымдық талдау үлгілері, тілдік бірліктерді зерттеу амалдары мен лексикографиялық талдау қағидаттары, статистикалық талдау әдістері басшылыққа алынған.
		8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған: 1) ия ; 2) жок	Зерттеу нәтижелері ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалану арқылы гендерлік лексемалар жұбының гендерлік оппозициялық қатынастағы көрінісін (60, 61, 62, 63, 65,71, 73-66.), гендерлік оппозициялық құрылым үлгісін (68-бет), гендерлік маркерлену тұрғысынан алғанда метафоралардың түрлерін (79, 80, 81, 82, 86), гендерлік белгілерді сипаттайтын метафоралық аталымдардағы ерлер мен әйелдердің сипаттамалық түрлерін (91), ассоциативтік (метафоралық) қолданыстағы гендерлік ерекшеліктер көрінісін (98-122) сипаттаған.
		8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді): 1) ия ; 2) жок	Зерттеудің теориялық қорытындылары мен нәтижелері, анықталған өзара байланыстар мен заңдылықтар тілдік деректер мен ассоциативтік тәжірибелер арқылы дәлелденген . Тілдегі гендерлік оппозицияның метафоралық модельденуін анықтауда сөздік корпусынан метафоралық адам аталымдары іріктеліп, гендерлік маркерленген және маркерленбеген метафоралар сараланған. Гендерлік маркерленген метафоралар ерлерді және әйелдерді атайтын метафоралар деп бөлініп, метафоралық модельдер айқындалған, сипаттамалық ерекшеліктері көрсетілген. Гендерлік тілдік тұлға дүниетанымындағы оппозициялық мазмұнды саралауға бағытталған зерттеу бөлігінде ассоциативтік тәжірибеге барлығы 912 респондент, оның 567-сі (бес жүз алпыс жеті) оффлайн

			<p>форматта қатысқан (Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті және М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің білім алушылары). Сонымен қатар, онлайн сауалнамаға (Гугл форматында) барлығы 345 (үш жүз қырық бес) респондент қатысқан (180 әйел; 165 ер). Тәжірибенің оффлайн бөлігі студенттік аудиторияларда эссе жазу түрінде өткізілген. Тәжірибелік зерттеуді жүргізу барысында респонденттердің гендерлік ерекшеліктері басшылыққа алынып, олардың әлеуметтік мәртебесі, жас ерекшелігі теңдестіріліп қаралған, ассоциативтік тәжірибенің бағытталған түрі қолданылған: респонденттер зерттеу міндеттеріне қарай жақын әлеуметтік ортасындағы адамдарды метафоралар арқылы сипаттап, негіздемесін көрсеткен.</p>
		8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған	<p>Диссертациялық жұмыстағы маңызды тілдік деректер, теориялық тұжырымдар, жіктемелер және т.б. сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтеме жасау арқылы расталған. Диссертациялық жұмыстың теориялық, методологиялық негіздерін қалыптастыруда тақырып бойынша іргелі еңбектерді кең көлемде қарастырған.</p>
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті /жеткіліксіз	<p>Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолу жасауға жеткілікті. Диссертациялық жұмыста отандық және шетелдік авторлардың еңбектері, барлығы 126 әдебиет қолданылған және барлығына сілтемелер диссертациялық жұмысты рәсімдеуге арналған талаптарға сай көрсетілген.</p>
9	Практикалық құндылық принципі	<p>9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) ия; 2) жоқ</p> <p>9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) ия; 2) жоқ</p> <p>9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады? 1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып</p>	<p>Диссертацияның теориялық маңызы бар. Зерттеудегі теориялық тұжырымдар гендерлік лингвистика, әлеуметтік лингвистика, когнитивтік лингвистика, лексикология, лингвомәдениеттанудың теориялық негізіне үлес қоса алады.</p> <p>Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары. Зерттеудің қол жеткізген ғылыми тұжырымдары мен нәтижелерін тілдік және мәдени анықтамалықтар, гендерлік лингвистика сөздіктерін, лексикографиялық еңбектерді құрастыруда қолдануға болады. Қалыптастырылған зерттеу әдістемесі – лингвистикалық ғылыми ізденістерде үлгі бола алатын тәжірибе. Нақтыланған ғылыми ұғымдар гендерлік лингвистикалық зерттеулердің, қазіргі тіл білімінің және тілтанушылардың ғылыми метатілін дамытуға үлес қосады.</p> <p>Зерттеудің практикалық талдаулары, ұсыныстары толығымен жаңа. Бұған себеп, біріншіден, гендерлік оппозицияның тілдегі көрінісі кешенді түрде алғаш рет зерттеліп отыр. Екіншіден, лексикографиялық дереккөздердегі гендерлік лексемалар оппозициялық тұрғыдан</p>

		табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	талданады. Үшіншіден, гендерлік оппозицияның қазақ тіліндегі метафоралық модельдері алғаш рет жасалған. Төртіншіден, гендерлік тілдік тұлға дүниетанымындағы оппозициялық мазмұнды саралауға бағытталған зерттеу жүргізіліп, алғаш рет гендерлік ерекшелік индексі параметрі колданылады.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары ; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	Диссертанттың академиялық жазу сапасы жоғары , стилі қалыптасқаны байқалады, зерттеу жұмысының тілі жатық, ғылыми стильде жазылған.

Ресми рецензент төмендегі шешімді қабылдады:

1) философия докторы (PhD) немесе бейіні бойынша доктор дәрежесін беру;

2) диссертацияны пысықтауға жіберу (диссертация мақалалар сериясы нысанында қорғалған жағдайлардан басқа);

3) философия докторы (PhD) немесе бейіні бойынша доктор ғылыми дәрежесін беруден бас тарту.

Жумашева Камшат Бериковнаның «8D02304– Филология» білім беру бағдарламасы бойынша «Тілдегі гендерлік оппозиция» атты диссертациясына оң пікірімді бере отырып, философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайық деп есептеймін.

Рецензент:

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
қазақ тіл білімі кафедрасының профессоры,
филология ғылымдарының докторы

Сагидолла Г.

Сагидолла Г.

13.11.2023

